
Ministr školství Dobeš: Studium je hodnota a za to se musíme naučit platit

---

Ministr školství Dobeš: Studium je hodnota a za to se musíme naučit platit

Studenta web&mag, 1.12.2010, rubrika: Rozhovor, strana: 18, autor: Richard Valoušek

V křesle ministra školství je Josef Dobeš teprve pět měsíců, přesto už nyní chystá velké změny. Ty se dotknou i nás vysokoškolských studentů. I když se nemusíme jako středoškoláci obávat státních maturit, je načase připravit se na placené studium. Ministr Dobeš v rozhovoru pro Studentu sice přiznal, že to ještě nebude příští rok, jak plánoval, ale do tří let určitě.

* KDY TEDY STUDENTI ZAČNOU PLATIT ZA STUDIUM NA STÁTNÍCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH?

To by zajímalo i ministra školství. Podle programového prohlášení vlády by v akademickém roce 2012/2013 měla být připravena síť sociální podpory vysokoškoláků a rok nato by bylo zavedeno odložené školné.

* A CO VÁŠ ZÁMĚR SE ZÁPISNÝM, KTERÉ MĚLO BÝT ODSTARTOVÁNO UŽ V PŘÍŠTÍM AKADEMICKÉM ROCE?

To jsem skutečně chtěl realizovat. Byl by to podobný model, který funguje na vysokých odborných školách. Jednalo by se o finanční částku 0 až 6 tisíc.

* JAKÝ BY BYL V TOMTO PŘÍPADĚ V PLÁNU SOCIÁLNÍ SYSTÉM?

Doprovázet by to sociální program, který by od toho osvobodil sociálně slabé studenty a ty s excelentními výsledky.

* PROČ TO NAKONEC NEBUDE REALIZOVÁNO?

Chystal jsem se přijít s rychlou novelou, která by zápisné zavedla, ale stanovisko České konference rektorů tuto podobu v této době odmítlo a já to respektuji. Proto je v tuto chvíli oficiální, že za tři roky by mělo začít fungovat odložené školné.

* O JAKÉ ČÁSTCE SE HOVOŘÍ S ODLOŽENÝM ŠKOLNÝM?

Od nuly do deseti tisíc korun za semestr. Je na každé škole, jak si to nastaví. Klidně to může být nula, pokud uzná, že má málo studentů, a tohle by pro ty přicházející byla bariéra.

* STARAL BY SE STÁT O NĚKTERÉ OBORY?

Určitě. Právě tento systém dává možnost strategicky podpořit vybrané obory, například technické. Uvažuje se o tom, že by stát přispěl až 50 %.

* MŮŽE SE STÁLE POUŽÍT VAŠE RYCHLÁ NOVELA SE ZÁPISNÝM, KTERÁ BY VYSOKÝM ŠKOLÁM PŘINESLA STOVKY MILIONŮ?

Rychlá technická novela připravena je, takže se může kdykoliv oživit. Přesto si myslím, že zápisné už není aktuální, i když to pro školy znamenalo přínos nějakých 700, 800 milionů korun. Rektoři však mají dostatek řešení pro příští ročník. V tuto chvíli to skutečně vypadá na razantní změny až v roce 2013/2014, což je ale celkem odvaha, vzhledem k tomu, že bude půl roku před volbami.

* VŽIJTE SE DO POZICE STUDENTŮ. PROČ BY MĚLI CHTÍT PLATIT ŠKOLNÉ?

Protože je potřeba se po 20 letech po revoluci přiblížit západním zemím. Myslel jsem si, že filozofie lidí, že zdravotnictví a školství je zdarma a stát si na to nějak vybere, je už za námi. Před pár lety by mě nenapadlo, že se tímhle problémem bude muset zabývat ještě ministr školství v roce 2010. Studium je kvalita a také hodnota a za tu se platí, to si musí studenti uvědomit. Na druhé straně stát nikdy nezapomene na sociálně slabší a nadané studenty. O ty se vždy musí postarat.

* OTÁZKOU VŠAK ZŮSTÁVÁ, NAKOLIK JE STUDIUM NA ČESKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH KVALITNÍ.

Rozhodně je to lepší než před listopadem '89, ale na evropský standard nám toho ještě bohužel stále hodně chybí. Vezměte si, že Karlova univerzita je v mezinárodním hodnocení kolem 250. místa. Takže ano, je potřeba za vzdělání platit, ale je potřeba ho také zkvalitňovat.

* MLUVIL JSTE JIŽ O SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ. JSOU V PLÁNU I NĚJAKÉ PŮJČKY NA ŠKOLNÉ?

Do konce roku 2011 je povinností ministerstva vydat kodifikovaný zákon o sociální a finanční pomoci studentům. Jde tedy o různé půjčky a granty. Zatím je na to čas, ale už to dostává základní obrysy.

* BUDOU TYTO PŮJČKY POSKYTOVAT BANKY NEBO, STÁT?

Banky. Musí to být výhodný úrok a stát bude garantovat splácení za studenty, kteří nedosáhnou vyšší než průměrné mzdy.

* VY CHYSTÁTE SROVNÁNÍ STUDENTŮ VŠECH PÁTÝCH A DEVÁTÝCH ROČNÍKŮ ZÁKLADNÍCH ŠKOL. STÁTNÍ MATURETY POMOHOU KE SROVNÁVÁNÍ KVALITY STŘEDNÍCH ŠKOL. CHYSTÁ SE NĚCO PODOBNÉHO I NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH?

Nebude to sice žádné podobné měření kvality, ale rozhodně bych rád vysoké školy diferencoval. Výsledkem by byly školy, kde by nebylo nutné navazovat po bakaláři na magistra. Šlo by především o praktické obory, kde by stačil bakalářský titul. Pak by byla velká část škol vzdělávacích, kde by byla meta skutečně ten magistr. A určitě bych si jednou přál, a snad to není jen můj sen, aby tu fungovala centra excelence.

* NĚCO JAKO UNIVERZITA ELITNÍCH STUDENTŮ?

Přesně tak. Byly by to univerzity světového výzkumu, kde by studovaly skutečné kapacity. Studenti by pravidelně hostovali na jiných evropských univerzitách.

* BUDETE ZASAHOVAT NĚJAK DO VÝŠE A ZPŮSOBU VYPLÁCENÍ STIPENDIÍ?

Ne. Naopak chceme školám umožnit co nejvolnější zacházení s fondy, se kterými jsou dnes velmi svázané. Když je totiž nevyčerpají, nemůžou je dál použít na nic jiného. My chceme v technické novele školám dát pravomoc zbylé prostředky přesunout v rámci školy jinam.

* HODNĚ SE KRITIZUJE NA ČESKÝCH ŠKOLÁCH POMĚR TEORIE S PRAXÍ. BUDETE TLAČIT NA DELŠÍ POVINNÉ PRAXE?

Rád bych, aby byly alespoň jeden celý semestr a ne pouze dva týdny, během kterých se student hodí marod a ani tam nejde. Chystám se vstoupit do pedagogických fakult a apelovat především tam. Málo praxe totiž snižuje konkurenceschopnost vystudovaných lidí.

* SÁM JSTE PŘIZNAL, ŽE VYSOKÝCH ŠKOL JE PŘÍLIŠ. CO S TÍM?

Ideální variantou je, že dojde ke sloučení regionálních škol. Může k tomu přispět i nástroj hodnocení dle kvality.

* HOVOŘILI JSME HODNĚ O PLACENÉM STUDIU NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH. MNOHO LIDÍ TO VNÍMÁ NEGATIVNĚ A ZAPOMÍNÁ NA VÝHODY, KTERÉ TO PŘINESE, SOUHLASÍTE?

Bohužel je to tak. Lidé vnímají, že studenti budou muset platit za něco, za co dříve nemuseli. Už ale přehlížejí zlepšení technického vybavení, kvality škol a mnoho dalšího. Bohužel tohle je klasická novinářská zkratka, kdy se vytáhne jedna, mnohdy ani ne nejpodstatnější, věc a ty ostatní zůstanou v pozadí.

***

Richard Valoušek Vystudoval bakalářský obor historicko-literární studia na Univerzitě Pardubice. Nyní dokončuje magisterský obor žurnalistiky na Palackého univerzitě v Olomouci a sociální a masovou komunikaci na Univerzitě Jana Amose Komenského. Jako editor a redaktor působí v deníku Mladá fronta DNES. Málokdy se vám povede dostat do nabitého programu některého z českých ministrů. A tak i těch dvacet minut v kanceláři ministra školství Josefa Dobeše bylo vzácných. Využili jsme je maximálně a zjistili, co všechno mají s námi studenty vrcholoví politici v plánu.

Josef Dobeš Poslanec za parlamentní stranu Věci veřejné, ve které je spoluzakladatelem a jedním z místopředsedů. Letos v květnu byl ve volbách zvolen v Jihomoravském kraji a dosazen na post ministra školství.

Jedním z cílů současného vedení MŠMT je zavést placené studium na vysokých školách a vytvořit tzv. centra excelence, kde by studovali nejnadanější čeští studenti.